

ĐÀO TẠO THẠC SĨ NGÀNH LUẬT THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ Ở ANH QUỐC VÀ KINH NGHIỆM CHO VIỆT NAM

NGÔ TRỌNG QUÂN
Trường Đại học Luật Hà Nội

Nhận bài ngày 10/6/2026. Sửa chữa xong 05/7/2026. Duyệt đăng 10/7/2026.

Abstract

In the context of Vietnam's deepening international economic integration, the need to develop high-quality human resources in international trade and business law has become increasingly urgent to support effective law-making and enforcement. This article examines master's programs in International Trade and Business Law at selected universities in the United Kingdom, focusing on three aspects: program objectives and learning outcomes, curricula, and teaching methods. Based on this analysis, the study identifies relevant practices and lessons that may inform the design and implementation of similar postgraduate programs in Vietnam.

Keywords: International Trade and Business Law, learning outcomes, master's programs.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng của Việt Nam, Nghị quyết 66-NQ/TW ngày 30/4/2025 của Bộ Chính trị nhấn mạnh vai trò then chốt của đào tạo và bồi dưỡng nguồn nhân lực pháp luật quốc tế và hợp tác pháp luật. Nghị quyết tập trung nâng cao năng lực của các cơ quan, tổ chức để đảm bảo thực hiện nghĩa vụ pháp lý quốc tế, định hình trật tự pháp lý quốc tế và bảo vệ quyền lợi quốc gia cũng như doanh nghiệp trong các tranh chấp đầu tư, thương mại quốc tế. Đào tạo nhân lực có trình độ cao về pháp luật quốc tế và giải quyết tranh chấp quốc tế chính là nền tảng thiết yếu để đáp ứng yêu cầu này. Hiện tại, hệ thống đào tạo sau đại học tại Việt Nam chưa có chương trình thạc sĩ Ngành Luật thương mại quốc tế được giảng dạy và cấp bằng hoàn toàn bởi các cơ sở trong nước.¹ Do đó, phát triển chương trình này sẽ đáp ứng nhu cầu cấp thiết về kiến thức chuyên sâu và kỹ năng thực tiễn cho người học trong bối cảnh các quan hệ thương mại, đầu tư xuyên biên giới gia tăng tại Việt Nam. Việc nghiên cứu kinh nghiệm từ các cơ sở đào tạo uy tín tại các quốc gia phát triển sẽ mang lại giá trị tham khảo quan trọng, giúp xây dựng, hoàn thiện chương trình và nâng cao chất lượng đào tạo trong nước. Bài viết phân tích thực tiễn đào tạo tại Anh Quốc là quốc gia đi đầu trong đào tạo ngành luật này trên ba khía cạnh chính gồm: mục tiêu đào tạo và chuẩn đầu ra, cấu trúc và chương trình dạy học và phương pháp giảng dạy để rút ra kinh nghiệm phù hợp cho Việt Nam.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực tiễn đào tạo ngành Luật thương mại quốc tế trình độ thạc sĩ tại Anh Quốc

Chương trình đào tạo thạc sĩ ngành Luật thương mại quốc tế tại các trường đại học ở Anh Quốc

1) Khảo cứu cho thấy nhiều trường đại học đã triển khai chương trình Thạc sĩ Ngành Luật quốc tế, Ngành Luật Kinh tế trong đó tích hợp một số học phần liên quan đến Luật thương mại quốc tế như Trường Đại học Luật Hà Nội, Trường Đại học Luật Thành phố Hồ Chí Minh, Học viện Ngoại giao Việt Nam, Trường Đại học Ngoại thương. Trong phạm vi các chương trình liên kết đào tạo quốc tế, Trường Đại học Luật TP. Hồ Chí Minh và Trường Đại học Ngoại Thương có liên kết đào tạo Thạc sĩ Luật Thương mại và Kinh tế quốc tế với Trường Đại học Tây Anh Quốc (UWE), <https://www.hcmulaw.edu.vn/vi/thong-bao/thong-tin-chuong-trinh-lien-ket-dao-tao-giua-dai-hoc-tay-anh-quoc-va-truong-dai-hoc-luat-tp-hcm-khoa-15>, <https://kdtqt.ftu.edu.vn/tin-tuc/thong-tin-chuong-trinh-thac-si-luat-kinh-te-thuong-mai-quoc-te?language=vn>, truy cập ngày 30/8/2025. Trong danh mục ngành đào tạo trình độ thạc sĩ của Việt Nam hiện chưa có Ngành Luật thương mại quốc tế. Xem thêm Phần II, Phụ lục I Danh mục thống kê Ngành đào tạo các trình độ đại học, thạc sĩ, tiến sĩ (Ban hành kèm theo Thông tư số 09/2022/TT-BGDĐT ngày 06 tháng 6 năm 2022 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo).

Email: ngotrongquan@hlu.edu.vn

thường được xây dựng theo hai hướng tiếp cận riêng biệt, bao gồm Luật thương mại quốc tế công và Luật thương mại quốc tế tư.² Hầu như tất cả các chương trình đào tạo này đều thực hiện trong một năm đối với hệ đào tạo chính quy toàn thời gian và hai năm đối với hệ đào tạo bán thời gian. Trong bối cảnh toàn cầu hóa kinh tế đang mở rộng và với đặc tính thu hút sinh viên quốc tế của nền giáo dục Anh Quốc, Luật thương mại quốc tế được đào tạo tương đối phổ biến tại quốc gia này, vì định hướng và nội dung giảng dạy phù hợp với sinh viên đến từ nhiều quốc gia và được đào tạo trong nhiều hệ thống pháp luật khác nhau. Các chương trình thạc sĩ ngành Luật thương mại quốc tế chủ yếu được triển khai dưới định hướng ứng dụng (*coursework/taught*) có kết hợp với yêu cầu thực hiện đề tài nghiên cứu bắt buộc dưới dạng luận văn.³

2.1.1. Mục tiêu đào tạo và chuẩn đầu ra

Khảo sát các chương trình thạc sĩ ngành Luật thương mại quốc tế tại Anh Quốc cho thấy các chương trình này hướng đến mục tiêu đào tạo người học có kiến thức pháp lý vững chắc, kỹ năng làm việc chuyên nghiệp trong môi trường hành nghề quốc tế, khả năng phát hiện, giải quyết các vấn đề pháp lý phát sinh trong bối cảnh toàn cầu hóa ảnh hưởng tới hoạt động thương mại, đầu tư, kinh doanh của nhà nước và doanh nghiệp. Chẳng hạn, chương trình thạc sĩ Luật thương mại quốc tế và chương trình thạc sĩ Luật kinh tế quốc tế tại Trường Đại học Queen Mary London có mục tiêu đào tạo như sau. *Thứ nhất*, chương trình trang bị cho người học nền tảng lý luận và kỹ năng thực hành pháp luật để hiểu và làm việc với các khía cạnh cụ thể của pháp luật quốc tế điều chỉnh quan hệ kinh tế giữa các quốc gia, giữa các thương nhân, và giữa nhà nước với các chủ thể phi nhà nước. Người học sẽ có khả năng đánh giá tác động của các quy định pháp luật này lên các ngành kinh tế, phát hiện các vấn đề pháp lý phát sinh trong bối cảnh toàn cầu hóa kinh tế (Queen Mary University of London, 2025b). *Thứ hai*, chương trình trang bị cho người học kiến thức về các giao dịch kinh doanh xuyên biên giới, về các khía cạnh khác nhau của pháp luật kinh doanh ảnh hưởng đến giao dịch xuyên biên giới như pháp luật công ty, cạnh tranh, quản trị doanh nghiệp, sở hữu trí tuệ, thuế và bảo hiểm (Queen Mary University of London, 2025a). Tương tự, chương trình thạc sĩ Luật thương mại quốc tế tại Trường Đại học Warwick hướng đến đào tạo người học có khả năng tư duy phản biện về các vấn đề pháp lý xoay quanh nền kinh tế thế giới, các định chế và khuôn khổ pháp lý toàn cầu như Tổ chức Thương mại thế giới, Quỹ Tiền tệ quốc tế, về cách thức các giao dịch kinh doanh quốc tế được điều chỉnh bởi nhiều nguồn luật đa dạng từ quốc gia, khu vực tới quốc tế (The University of Warwick, 2025a, 2025b).

Về chuẩn đầu ra, các chương trình thạc sĩ Luật thương mại quốc tế xác định hai nhóm chuẩn đầu ra về kiến thức và kỹ năng. Tại Trường Đại học Warwick, chuẩn đầu ra kiến thức bao gồm: (i) kiến thức về các giao dịch thương mại xuyên biên giới như mua bán hàng hóa, mua bán và sáp nhập doanh nghiệp, mua bán dữ liệu, nội dung số và bối cảnh kinh tế, xã hội, môi trường mà các giao dịch này được thực hiện; (ii) kiến thức về các vấn đề pháp lý liên quan đến hiệu lực của các điều khoản trong một hợp đồng thương mại, luật áp dụng, phương thức và trình tự giải quyết tranh chấp phát sinh; (iii) kiến thức về quá trình hình thành, xây dựng và vai trò của các quy định trong pháp luật thương mại quốc tế. Chuẩn đầu ra về kỹ năng bao gồm: (i) kỹ năng xây dựng lập luận, kỹ năng tư duy phản biện về các vấn đề trong pháp luật thương mại quốc tế, trên nền tảng quy định pháp luật và tài liệu tham khảo thứ cấp; (ii) kỹ năng soạn thảo văn bản pháp lý liên quan đến giao dịch đầu tư quốc tế và tài trợ dự án; (iii) kỹ năng làm việc trong môi trường cơ quan chính phủ và thực hành luật tư nhân (The University of Warwick, 2025a, 2025b).

Tại Trường Đại học University College London, sinh viên được đào tạo về kỹ năng tranh tụng, tư vấn pháp luật thông qua các hoạt động tư vấn tình nguyện (*pro-bono*) hoặc các cuộc thi diễn án (University College London, 2025). Tại Trường Đại học Edinburgh, kỹ năng nghiên cứu học thuật một cách độc lập, có tính phản biện được chú trọng đào tạo để sinh viên phân tích các vấn đề pháp lý và chính sách

2) Tên gọi của chương trình thạc sĩ Luật thương mại quốc tế công là *LLM International Trade Law*, *LLM International Economic Law*, còn chương trình thạc sĩ Luật thương mại quốc tế tư là *LLM International Commercial Law*, *LLM International Business Law*.

3) Các chương trình thạc sĩ theo định hướng nghiên cứu (*LLM by Research*) thường không có chuyên ngành cụ thể, chỉ bao gồm một số ít học phần về phương pháp nghiên cứu luật học, phương pháp viết học thuật và luận văn tốt nghiệp theo chủ đề do sinh viên lựa chọn.

liên quan (The University of Edinburgh, 2025a). Tại Trường Đại học Leeds, sinh viên tốt nghiệp sẽ có kỹ năng tư duy phản biện, trình bày lập luận một cách hiệu quả, kỹ năng quản lý thời gian, lên kế hoạch làm việc và kỹ năng giao tiếp chuyên nghiệp (University of Leeds, 2025b, 2025c). Tại Trường Đại học Nottingham, giảng viên sẽ giúp sinh viên tích lũy những kỹ năng có thể chuyển hóa vào hoạt động nghề nghiệp bao gồm: tư vấn cho khách hàng, soạn thảo bản đề trình lập luận, và soạn thảo điều khoản của hợp đồng (University of Nottingham, 2025b). Bảng dưới đây mô tả chi tiết chuẩn đầu ra của chương trình thạc sĩ Luật thương mại quốc tế tại Trường Đại học Nottingham.

Bảng 1: Chuẩn đầu ra của chương trình thạc sĩ Luật thương mại quốc tế tại Trường Đại học Nottingham (University of Nottingham, 2025a)

CDR về kiến thức	CDR về kỹ năng		
	Kỹ năng tư duy và giải quyết vấn đề	Kỹ năng thực hành nghề nghiệp	Kỹ năng chuyển đổi cho các công việc khác nhau
Hiểu biết sâu về khái niệm, nguyên tắc, quy định trong các lĩnh vực pháp luật thương mại quốc tế Có kiến thức về bối cảnh xã hội, kinh tế, chính trị, lịch sử, triết học, đạo đức, văn hóa mà pháp luật áp dụng Có kiến thức và hiểu biết về sự phát triển hiện tại của pháp luật Có kiến thức về nguyên tắc và kỹ thuật nghiên cứu pháp lý	Vận dụng cơ bản các kỹ năng phân tích pháp lý như phân loại, khái quát hóa, phân biệt, xác định mâu thuẫn hoặc không tương thích Vận dụng cơ bản các kỹ năng áp dụng kiến thức pháp lý vào một tình huống và rút ra kết luận có biện luận và chứng minh bằng các nguồn tin cậy Xác định chính xác các vấn đề trong một tình huống pháp lý cần phải nghiên cứu Đưa ra nhận định có phê phán về nội dung của các lập luận và sự lựa chọn có biện luận về các giải pháp hoặc lập luận thay thế	Nhận biết và xếp hạng các vấn đề pháp lý theo mức độ liên quan và quan trọng Sắp xếp thông tin từ các nguồn tài liệu sơ cấp, quốc gia hoặc quốc tế Nhận biết, định vị và lưu trữ các tài liệu pháp lý Làm việc độc lập trong việc lên kế hoạch và thực hiện bài tập trong các môn học pháp luật Thực hiện nghiên cứu độc lập Hiểu và áp dụng thuật ngữ pháp lý chính xác, trong cả viết và nói Trích dẫn chính xác tài liệu sơ cấp và thứ cấp trong sản phẩm viết Đọc và thảo luận về tài liệu pháp lý được viết với ngôn từ phức tạp và kỹ thuật	Tổng hợp thông tin từ các tài liệu pháp lý sơ cấp và thứ cấp để đánh giá giá trị của chúng Tổng hợp các học thuyết và chính sách có liên quan đến một chủ đề cụ thể Đưa ra nhận định có phê phán về nội dung của các lập luận và sự lựa chọn có biện luận về các giải pháp hoặc lập luận thay thế Làm việc một cách độc lập, thể hiện khả năng lên ý tưởng, tự sắp xếp và quản lý thời gian

2.1.2. Cấu trúc và nội dung chương trình dạy học

Về cấu trúc của chương trình dạy học, các chương trình thạc sĩ Luật thương mại quốc tế tại Anh Quốc thường có kết cấu gồm ba phần chính: (i) nhóm các học phần bắt buộc, (ii) nhóm các học phần tự chọn, và (iii) luận văn tốt nghiệp. Theo quy định, các chương trình thạc sĩ theo định hướng ứng dụng (*Taught Masters*) có thời lượng ít nhất 180 tín chỉ, trong đó có ít nhất 150 tín chỉ thuộc trình độ sau đại học (The Quality Assurance Agency for Higher Education, 2024, tr. 40–42). Các trường đại học ở Anh Quốc sử dụng cách quy đổi tín chỉ chung theo đó 1 tín chỉ sẽ tương đương với 10 giờ học danh nghĩa (có thể bao gồm giờ học trực tiếp trên lớp, giờ tự học có hướng dẫn, giờ tự nghiên cứu, thời gian thi) (The Quality Assurance Agency for Higher Education, 2021, tr. 2). Như vậy, một học phần 15-20 tín chỉ (số lượng tín chỉ phổ biến trong đào tạo thạc sĩ Luật) sẽ tương đương tổng số giờ học là 150-200 giờ.

Các học phần bắt buộc trong chương trình thạc sĩ Luật sẽ bao gồm: một là, là các học phần về Kỹ năng nghiên cứu khoa học (*Research Methodology*) và viết học thuật (*Academic Writing*) để phục vụ cho việc học tập bậc sau đại học và viết luận văn tốt nghiệp, và hai là, các học phần chuyên ngành cơ bản của luật thương mại quốc tế, tùy từng trường và định hướng của từng chương trình (thiên về luật công hay luật tư) chẳng hạn Pháp luật về Tổ chức thương mại quốc tế (WTO), Pháp luật đầu tư quốc tế, Pháp luật về hợp đồng thương mại quốc tế, Pháp luật về giải quyết tranh chấp thương mại quốc tế, Trọng tài thương mại quốc tế. Các học phần tự chọn có số lượng đa dạng thuộc nhiều lĩnh vực chuyên ngành, thậm chí không phải ngành luật, để phù hợp với nhu cầu của người học như pháp luật doanh nghiệp, tài chính, ngân hàng, cạnh tranh, thuế, đầu tư, mua bán và sáp nhập. Cách tiếp cận này làm tăng tính ứng dụng, linh hoạt của chương trình đào tạo khi học viên có thể phát

triển nghề nghiệp ở nhiều mảng chuyên môn khác nhau, trong nhiều cơ quan, đơn vị, thuộc khối nhà nước hay tư nhân. Lịch trình đào tạo thường chia làm 2 hoặc 3 học kỳ trong đó mỗi học kỳ đều có yêu cầu các môn bắt buộc và tự chọn.

Về nội dung của chương trình dạy học, các học phần được thiết kế đa dạng xoay quanh các lĩnh vực chủ chốt bao gồm pháp luật thương mại quốc tế công, pháp luật đầu tư quốc tế, pháp luật tài chính quốc tế. Các chương trình có định hướng luật tư thường đưa ra nhiều học phần liên quan đến luật doanh nghiệp, luật thuế, luật tài chính – ngân hàng, luật cạnh tranh, luật sở hữu trí tuệ trong đó nhấn mạnh yếu tố quốc tế của các giao dịch và các nguồn luật điều chỉnh. Chẳng hạn, tại Trường Đại học Leeds, các học phần bắt buộc bao gồm: Pháp luật đầu tư quốc tế, Pháp luật Tổ chức thương mại thế giới, Kỹ năng nghiên cứu pháp lý sau đại học, Pháp luật kinh tế quốc tế và Luận văn tốt nghiệp. Các học phần tự chọn bao gồm 1 học phần cho học kỳ 1 và tối đa 3 học phần cho học kỳ 2 từ danh sách các học phần sau:

Học kỳ 1: Luật pháp sản quốc tế, Luật doanh nghiệp, Luật ngân hàng quốc tế, Các nguyên tắc của Luật tài chính quốc tế, Luật tài trợ thương mại quốc tế, Luật mua bán hàng hóa quốc tế, Chính sách và pháp luật thuế quốc tế, Xung đột pháp luật trong các giao dịch kinh doanh.

Học kỳ 2: Giao tiếp trong môi trường tổ chức và kinh doanh đa văn hóa, Luật không gian mạng, Luật môi trường, Luật cạnh tranh quốc tế, Luật chứng khoán và tài chính doanh nghiệp, Luật ngân hàng quốc tế - Nợ và thị trường tài chính, Quản trị doanh nghiệp quốc tế, Tội phạm tài chính.

2.1.3. Phương pháp giảng dạy

Phương pháp giảng dạy trong các chương trình thạc sĩ đều áp dụng kết hợp ba hình thức tổ chức dạy học là lý thuyết, thảo luận và tự học, tự nghiên cứu. Khối lượng giờ phân bổ cho ba hình thức tổ chức dạy học trên tùy thuộc vào từng cơ sở đào tạo và từng học phần khác nhau. Chẳng hạn, trong chương trình thạc sĩ Luật thương mại quốc tế của Trường Đại học Warwick, học phần Trọng tài quốc tế có phân bổ hình thức tổ chức dạy học như sau: Lý thuyết: 18 buổi (mỗi buổi 1 giờ), Thảo luận: 9 buổi (mỗi buổi 1 giờ), Tự học: 173 giờ, Lịch trình học: 9 tuần, Tổng số: 200 giờ (The University of Warwick, 2024a). Tại Trường Đại học Nottingham, phương pháp giảng dạy nhấn mạnh vào giờ thảo luận theo nhóm nhỏ để gia tăng trải nghiệm học tập mang tính tương tác. Sinh viên được yêu cầu chuẩn bị kỹ nội dung thảo luận trước khi tới lớp để đạt hiệu quả cao nhất. Phương pháp giảng dạy này được ưu tiên hơn so với thuyết giảng truyền thống vì giúp sinh viên thực sự phải tự nghiên cứu, tư duy, động não và hiểu sâu, nhớ lâu hơn pháp luật.

Bên cạnh giờ thảo luận riêng cho từng môn học, Trường Đại học Nottingham còn cung cấp các giờ tư vấn, hỗ trợ sinh viên thông qua các cố vấn, chuyên viên của trường, cũng như tổ chức các buổi ngoại khóa, tọa đàm để sinh viên có cơ hội giao lưu với học giả và những người hành nghề. Chẳng hạn, đội ngũ hỗ trợ kỹ năng pháp lý (*Legal Skills Team*) có thể giúp đỡ sinh viên về phương pháp học tập và sử dụng học liệu, giúp đỡ sinh viên quốc tế thích nghi với môi trường học luật ở Nottingham, tổ chức các buổi hội thảo về kỹ năng trả lời câu hỏi, trích dẫn, đọc án lệ, và ghi chép, đưa ra lời khuyên về nghiên cứu, lên kế hoạch và thực hiện luận văn, hỗ trợ 1-1 về các kỹ năng pháp lý chung hoặc cụ thể cho từng môn học, tổ chức rút kinh nghiệm sau các kỳ thi (University of Nottingham, 2025b). Nhiều trường đại học còn kết hợp tổ chức hội thảo, mời diễn giả tới nói chuyện chuyên đề để sinh viên có cơ hội trao đổi học thuật, nghề nghiệp, mở rộng quan hệ với các chuyên gia, học giả hàng đầu. Chẳng hạn, tại Trường Đại học Edinburgh, một số học phần có sự tham gia nói chuyện chuyên đề của diễn giả đến từ Tổ chức thương mại thế giới, Ủy ban Châu Âu, trọng tài viên, các hãng luật quốc tế, và trường đại học nước ngoài (The University of Edinburgh, 2025b).

Về phương pháp kiểm tra, đánh giá, các trường chủ yếu sử dụng hai hình thức bài thi hoặc bài tiểu luận hoặc kết hợp để đánh giá cuối kỳ. Hình thức phổ biến là các bài luận 4000-5000 từ, có thể chiếm trọng số 100% của môn học, hoặc bài thi được sử dụng tài liệu trong 3-4 giờ. Các bài thi này sẽ được giảng viên chấm và nhận xét qua tài khoản cá nhân (100%) (The University of Warwick, 2024b; University of Leeds, 2025a).

2.2. Một số kinh nghiệm cho việc xây dựng và triển khai đào tạo ngành Luật thương mại quốc tế trình độ thạc sĩ tại Việt Nam

Phân tích thực tiễn đào tạo thạc sĩ ngành Luật thương mại quốc tế tại Anh Quốc cho thấy nhiều kinh nghiệm mà các cơ sở đào tạo tại Việt Nam có thể học tập để xây dựng và triển khai các chương trình tương tự.

2.2.1. Về mục tiêu đào tạo và chuẩn đầu ra

Có thể cân nhắc xây dựng các chương trình thạc sĩ Luật thương mại quốc tế theo định hướng ứng dụng tương tự như ở Anh Quốc. Trên định hướng đó, các chương trình này được xây dựng để đào tạo người học có kiến thức chuyên môn và các kỹ năng nghề nghiệp cần thiết để làm việc trong lĩnh vực pháp luật thương mại quốc tế ở nhiều đơn vị sử dụng khác nhau từ cơ quan chính phủ, tổ chức nghiên cứu, tổ chức quốc tế, các hãng luật, bộ phận pháp chế của các doanh nghiệp. Cụ thể, đối với chuẩn đầu ra về kiến thức, người học sẽ có kiến thức sâu rộng về các khung khổ pháp lý điều chỉnh hoạt động thương mại quốc tế giữa chủ thể nhà nước, hoạt động kinh doanh quốc tế giữa các chủ thể tư bao gồm cả pháp luật quốc tế và pháp luật quốc gia. Người học được trang bị kiến thức về các giao dịch kinh doanh quốc tế, các vấn đề pháp lý phát sinh, cũng như bối cảnh kinh tế, xã hội, chính trị mà pháp luật được áp dụng. Đối với chuẩn đầu ra về kỹ năng, nghiên cứu cho thấy các chương trình đều trang bị cho người học: kỹ năng nghiên cứu và viết pháp lý, kỹ năng tư duy và lập luận phê phán, kỹ năng giải quyết vấn đề pháp lý và một số kỹ năng mềm khác (như lập kế hoạch, quản lý thời gian, làm việc nhóm,...). Đây là nhóm các kỹ năng quan trọng mà sinh viên tốt nghiệp thạc sĩ ngành Luật nói chung bắt buộc phải có vì các công việc có liên quan đến pháp luật đều yêu cầu.

2.2.2. Về cấu trúc và nội dung của chương trình dạy học

Các chương trình thạc sĩ Luật thương mại quốc tế tại Anh Quốc đều kết cấu gồm các học phần bắt buộc, các học phần tự chọn và luận văn tốt nghiệp (một số cơ sở đào tạo có thể dùng tên học phần là Nghiên cứu chuyên sâu, hoặc đưa học phần này vào nhóm tự chọn nếu sinh viên có nhu cầu, hoặc yêu cầu bài nghiên cứu chuyên sâu như một hình thức đánh giá các học phần). Nhóm học phần bắt buộc sẽ bao gồm: *thứ nhất*, các học phần nền tảng hoặc chuyên sâu của pháp luật thương mại quốc tế công, như Luật WTO, Các hiệp định thương mại tự do song phương và khu vực, Giải quyết tranh chấp trong WTO, Luật đầu tư quốc tế, Công pháp quốc tế; *thứ hai*, các học phần nền tảng hoặc chuyên sâu của pháp luật thương mại quốc tế tư, như Luật mua bán hàng hóa quốc tế, Giải quyết tranh chấp thương mại quốc tế bằng trọng tài, Xung đột pháp luật trong kinh doanh quốc tế, Các giao dịch kinh doanh quốc tế; và *thứ ba*, các học phần về kỹ năng nghiên cứu và viết pháp lý. Đối với nhóm học phần tự chọn, đặc điểm chung của các chương trình thạc sĩ Luật thương mại quốc tế được phân tích ở trên là tính đa dạng, phong phú về số lượng và nội dung. Mỗi chương trình sẽ có từ 20 tới 30 môn học tự chọn thuộc nhiều lĩnh vực chuyên môn khác nhau, có thể bổ trợ trực tiếp hoặc không trực tiếp liên quan tới pháp luật thương mại quốc tế. Chẳng hạn, các môn học tự chọn có thể về pháp luật doanh nghiệp, pháp luật cạnh tranh, pháp luật chứng khoán, pháp luật sở hữu trí tuệ, pháp luật môi trường, pháp luật về quyền con người, pháp luật thuế, pháp luật tài chính ngân hàng. Đối với các chương trình có định hướng luật tư thì thiết kế các học phần trên là cần thiết vì sự vận hành của các giao dịch kinh doanh quốc tế trong bối cảnh toàn cầu hóa ngày nay chịu sự điều chỉnh đồng thời của nhiều lĩnh vực pháp luật này. Trong bối cảnh của Việt Nam, để đáp ứng đa dạng nhu cầu của người học, các chương trình thạc sĩ Luật thương mại quốc tế có thể xây dựng theo hướng các học phần bắt buộc gồm cả luật công và luật tư, còn nhóm học phần tự chọn sẽ phân theo hai định hướng hoặc chuyên ngành sâu về luật công hoặc luật tư theo sự lựa chọn của người học.

2.2.3. Về phương pháp giảng dạy

Phân tích cho thấy với bậc đào tạo thạc sĩ, hình thức chủ yếu sẽ là thảo luận, tự học, tự nghiên cứu có hướng dẫn của giảng viên. Số giờ lên lớp trực tiếp chiếm tỷ lệ nhỏ, chẳng hạn chỉ 10-20% ở Anh Quốc. Mặc dù số giờ lên lớp không lớn, nhưng sinh viên lại được yêu cầu chuẩn bị tương đối nhiều tài liệu

trước giờ lên lớp để có thể thảo luận hiệu quả với giảng viên và sinh viên cùng lớp. Về phương pháp kiểm tra, đánh giá, có thể tham khảo kinh nghiệm của các trường ở Anh Quốc tập trung nhiều vào thi hoặc bài luận cuối kỳ, với trọng số có thể chiếm tới 100%, nhằm đánh giá kỹ năng viết, tư duy pháp lý và lập luận có tính phê phán.

3. Kết luận

Thực tiễn đào tạo thạc sĩ ngành luật thương mại quốc tế tại một số trường đại học của Anh Quốc đã gợi mở một số bài học kinh nghiệm về thiết kế mục tiêu đào tạo, chuẩn đầu ra, xây dựng cấu trúc và danh mục các học phần, và áp dụng các phương pháp giảng dạy tiên tiến, hiện đại phù hợp với đặc thù ngành luật. Với tính chất quốc tế hóa cao của ngành luật này, các cơ sở đào tạo tại Việt Nam hoàn toàn có thể tham khảo một cách chọn lọc các kinh nghiệm trên để thiết kế và triển khai những chương trình tương tự trong thời gian tới./.

Chú thích

(*) Bài viết này là một phần kết quả của Đề tài “Nghiên cứu xây dựng bộ hồ sơ bổ sung ngành Luật thương mại quốc tế trình độ thạc sĩ vào danh mục ngành đào tạo thí điểm”, mã số ĐTTĐ.01/2024-ĐHLHN, thực hiện tại Trường Đại học Luật Hà Nội.

Tài liệu tham khảo

- Queen Mary University of London. (2025a). *International Business Law LLM*. <https://www.qmul.ac.uk/postgraduate/taught/coursefinder/courses/international-business-law-llm/>.
- Queen Mary University of London. (2025b). *International Trade and Economic Law LLM*. <https://www.qmul.ac.uk/postgraduate/taught/coursefinder/courses/international-economic-law-llm/>.
- The Quality Assurance Agency for Higher Education. (2021). *Higher Education Credit Framework for England: Advice on Academic Credit Arrangements*.
- The Quality Assurance Agency for Higher Education. (2024). *The Frameworks for Higher Education Qualifications of UK Degree-Awarding Bodies*.
- The University of Edinburgh. (2025a). *Learning and assessment*. <https://www.law.ed.ac.uk/study/masters-degrees/learning-assessment>
- The University of Edinburgh. (2025b). *LLM in International Economic Law*. <https://www.law.ed.ac.uk/study/masters-degrees/llm-international-economic-law>.
- The University of Warwick. (2024a). *Module Catalogue - LA9B9-20 International Arbitration*. <https://courses.warwick.ac.uk/modules/2024/LA9B9-20>.
- The University of Warwick. (2024b). *Module Catalogue - LA9FN-20 Foundations of International Commercial Law*. <https://courses.warwick.ac.uk/modules/2024/LA9FN-20#description>.
- The University of Warwick. (2025a). *International Commercial Law (LLM) (2025 Entry)*. <https://warwick.ac.uk/study/postgraduate/courses/llm-international-commercial-law>.
- The University of Warwick. (2025b). *International Economic Law (LLM) (2025 Entry)*. <https://warwick.ac.uk/study/postgraduate/courses/llm-international-economic-law>.
- University College London. (2025). *LLM in International Commercial Law*. <https://www.ucl.ac.uk/laws/study/master-laws-llm-programmes/llm-international-commercial-law>.
- University of Leeds. (2025a). *2024/25 Taught Postgraduate Module Catalogue - LAW5445M International Competition Law*. <https://catalogue.leeds.ac.uk/Module/TP/LAW/5445M/202425>.
- University of Leeds. (2025b). *International Business Law LLM*. <https://courses.leeds.ac.uk/e461/international-business-law-llm#content>.
- University of Leeds. (2025c). *International Trade Law LLM*. <https://courses.leeds.ac.uk/e775/international-trade-law-llm>.
- University of Nottingham. (2025a). *Curriculum Catalogue – Master of Laws International Commercial Law*. https://campus.nottingham.ac.uk/psc/csprd_pub/EMPLOYEE/HRMS/c/UN_PROG_AND_MOD_EXTRACT.UN_PLN_EXTRT_FL_CP.GBL?PAGE=UN_PLN_EXT3_FPG&CAMPUS=U&TYPE=Programme&YEAR=2024&TITLE=UON-International%20Commercial%20Law&PLAN=U7PINTCL&UCAS=.
- University of Nottingham. (2025b). *International Business and Commercial Law LLM*. <https://www.nottingham.ac.uk/pgstudy/course/taught/international-business-and-commercial-law-llm#assessment>.